

Poštnina plačana v gotovini.

KMETOVALEC

GLASILO
KMETIJSKE DRUŽBE

V
LJUBLJANI

R. Z. Z. O. Z.

Celoletna naročnina znaša **Din 25**— (za inozemstvo Din 35—).

List izhaja enkrat mesečno.

Uredništvo in upravlništvo v Ljubljani, Novi trg št. 3.

Cene oglasom za enkratno objavo:

$\frac{1}{2}$ strani Din 800— in Din 40— oglasne takse $\frac{1}{8}$ strani Din 200— in Din 5— oglasne takse
 $\frac{1}{4}$ strani Din 400— in Din 20— oglasne takse $\frac{1}{16}$ strani Din 100— in Din 2— oglasne takse

Mali oglasi beseda po 50 par in Din 2— oglasne takse

Priloge listu se računajo za vsakih 1000 prilog po 100 Din.

Vsebina: Naša samopomoč. — Kultura breskev po ameriškem načinu. — Ob desetletnici Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru. — Razno. — Bolezenski vplivi živalske krme in nepravilnega krmljenja. — Razno. — Kaj ovira napredovanje naše konjereje? — Razno. — Vprašanja in odgovori. — Družbene zadeve in razno. — Priloga: Vnovčevalec.

Rozine za žganjekuho

oddaja po najnižji ceni **IVAN JELACIN**, Ljubljana, Emonska c. 8. 46

Kapunjenje petelinčkov

Vam izvrši „Niko“ v Poljanah, pošta Št. Vid nad Ljubljano. Cena 2–3 Din od komada. Pridemo tudi na dom! 45

Enolog

z večletno prakso v vinogradarstvu in kletarstvu, išče se kot pomožna sila. Prošnje z življenjepisom in prepisi spričeval kakor tudi z navedbo referenc poslati pod šifro „Veleposestvo“ na upravo „Kmetovalca“ št. 44. 44

Jajca za valjenje

od velikih sivih Plymouth kokoši. Kamadke izvrstne jajčarice. Cena 2,50 Din se dobe pri Avgust Kuhar, Vevče, pošta D. M. v Polju. 29

Vabilo

na izredni občni zbor Kmetijske Gospodarske Zadruga r. z. z o. z. v Boh. Bistrici, ki se vrši v ponedeljek, dne 29. junija 1936 ob 3. uri popoldne v občinski dvorani v Bistrici s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора, 2. Poročilo načelnstva, 3. Poročilo nadzorstva, 4. Sklepanje o sanaciji zadruga, 5. Raznosterosti. — V slučaju nesklepčnosti se vrši čez pol ure drug občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, kateri bo sklepčen brez ozira na število navzočih članov. — Načelnstvo. 43

Vabilo

k rednemu občnemu zboru Kmetijske hranilnice in posojilnice na Vinici, r. z. z n. z., ki bo dne 21. junija 1936, ob 9. uri v zadrugi pisarni z dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika, 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva, 3. Čitanje revizijskega poročila, 4. Odobritev računskega zaključka, 5. Slučajnosti. Ako ne bi bil občni zbor sklepčen ob določenem času, se vrši eno uro pozneje drug občni zbor ob vsaki udeležbi z istim dnevnim redom. — Načelnstvo. 40

Vabilo

na redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice na Vahah pri Litlji, r. z. z n. z., ki bo v nedeljo, dne 21. junija 1936 ob 13. uri v zadrugi pisarni s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru, 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva, 3. Čitanje revizijskega poročila, 4. Odobritev računskega zaključka za 1935, 5. Volitev nadzorstva, 6. Slučajnosti. — Pripomba: Ako ne bo občni zbor ob določen uri sklepčen, se vrši v smislu §-a 35. pravil na istem prostoru in z istim dnevnim redom čez pol ure drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi. — Načelnstvo. 42

Vabilo

na redni letni občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice r. z. z n. z. v Št. Janžu na Dolenskem, ki se vrši dne 29. junija t. l. ob 8. uri pri načelniku Ignac Majcena. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора, 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva, 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1935, 4. Čitanje revizijskega poročila, 5. Volitev nadzorstva, 6. Slučajnosti. — Če ne bo ob določen uri zadostno število članov, se občni zbor vrši pol ure kasneje z istim dnevnim redom v istih prostorih, ne glede na število članov. Načelnstvo. 41

Člani! Kupujte vse svoje potrebščine pri Kmetijski družbi

Zavod za pridobivanje in prodajo gozdnih semen
Gozdne drevesarice

Saša Starè - Menges

Žel. post. Jarše - Menges
Dravska banovina
Telegrami: Starè Menges
Zahtevajte cenik!

Oglasi v „Kmetovalcu“ imajo uspeh!

KMETOVALEC

št. 6.

V Ljubljani, 15. junija 1936.

Leto 53.

Naša samopomoč.

Fr. K.

KD je že pred leti zasnovala načrt od-pomoči našemu kmetu v teh težkih časih tam, kjer je najbolj potrebno. Pričela je namreč z vnovčevanjem kmetijskih pridelkov, seveda prvenstveno pri svojih ti-sočernih zvestih članih. Dokazano je, da je s tem veliko pripomogla k zbolšanju raz-mer pri cenah vseh onih pridelkov, ki jih je nakupovala. Seveda čudežev in temelji-tera preobrata tudi KD ne more izvesti, kakor tega ne morejo storiti niti države, niti ves svet. Stiska je vendar svetovna in ne samo naša.

S svojo preosnovo, iz 167. letnega de-lovanja kot društva v združeno podjetje, pa ni KD opustila tudi važnega udeležtv-oovanja kot prava kmetijska stanovska za-stopnica in svetovalka našega kmeta, oso-bito svojih članov.

Začetkom tega leta je pokrenila nad-vse važno vprašanje organizacije živin-skih sejmov ter je stopila v stike z razni-mi organizacijami, ki so si nadele to tež-ko nalogo. Žal, da se ni moglo spričo raz-mer, ki vladajo pri nas, priti do enotnega nastopa vseh organizacij, vključ iskreni želji vodstva KD. Dosedanji uspehi pri zvišanju cen živine so temu primerno od-jejnili. Naše prokletstvo pa je, da nočejo mnogi ločiti navadnih političnih preprirov od gospodarskih vprašanj. V tem tiči naše največje zlo, da nikamor ne pridemo.

Ko razmišljujemo o nadaljnjih ukrepih, ki jih bomo morali poleg dosedanjih del v bodoče organizirati ter z največjo požrtvovalnostjo izvesti za zboljšanje razmer na kmetih, tedaj ne smemo pozabiti tudi na sledeče:

1. Neobhodno potrebno je, da se čim-prej osnuje skupno vodstvo vseh organi-zacij, ki hočejo sodelovati pri kmetski sa-mopomoči.

2. Na živinskih sejmih se morajo po-verjeniki strogo držati enotnih smernic, sicer bo uspeh prej ali slej izpadel; pover-jeniki morajo biti vztrajni, požrtvovalni in preudarni.

3. Potrebno je sodelovanje z oblastmi, ki so v prvi vrsti poklicane, da odločilno vplivajo pri morebitnih sporih. Razne pre-kupčevalce in mešetarje je s sejmov za-drževati, če že ne popolnoma odstraniti, ki povzročajo pravzaprav največjo zmedo in neprilike.

4. Naloga kmetijskih podružnic in tudi njenih sejskih poverjenikov je, da stalno proučujejo možnost zvišanja cen tudi drobni in da se dogovorijo tudi glede skupnega nastopa napram mesarjem, ki ne smejo zvišati cen mesu, da bi se s tem odvrčalo konsumente od večje potrošnje mesa.

5. Podružnice naj se dalje dogovore o možnosti vnovčevanja ostalih pridelkov v svojem okolišu. Predvsem prihaja tu v poštev n. pr., koliko krompirja se bo lahko prodalo, dalje koliko živine, svinj, drob-nice, perutnine in perutninarskih proizvo-dov, sena itd.

6. Za sadne okoliše bi prišli v poštev v glavnem podatki o letošnji sadni letini, n. pr. a) koliko poznega, enotnega in sor-tiranega zimskega sadja bi bilo možno pri-praviti v okraju za prodajo; b) kateri re-elni kupci prihajajo v poštev; c) kdo bo stalno poročal o cenah, ki jih kupci po-nujajo; č) evidenca nereelnih prekupčeval-cev v okolišu; d) možnost vskladiščenja sadja po posameznih krajih itd.

Na ta način si bo lahko tudi naš kmet pomagal v teh težkih časih, s tem da se bo preko vseh neprilik organiziral v samo-pomoči, ne oziraje se na levo in na desno. Znane so naše solidne zadružne organiza-cije, ki so z velikim uspehom že dokazale svojo sposobnost pri vnovčevanju kmetij-skih pridelkov. KD kot najstarejša kmet-ska ustanova bo nepristransko z vso vztrajnostjo in največjo vnemo storila vse potrebno pri organizaciji kmetske samo-pomoči pri nas. Ako ni dosedaj mogoče uspela v nekaterih primerih, odnosno ni tako uspešno vplivala na ugodnejši potek vnovčevalnih poslov, ni bila samo njena krivda, ampak je krivda tudi pri ljudeh, ki niso hoteli ali so le malomarno sodelovali pri tem poslu. Z načrtnim in preudarnim delom bo KD šla po tej začrtani poti, ki

jo je že pred leti osnovala. Skušala bo z največjo doslednostjo, držeč se pri tem združnih načel, organizirati slovenskega kmeta k samopomoči. Vabimo vse, ki jim je dobrobit našega kmeta pri srcu, k sodelovanju. Prepričani smo, da zamoremo le z lastno močjo in združeni kaj doprinesti k zboljšanju razmer na kmetih.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Kultura breskev po ameriškem načinu.

Dr. V. Orel, preuredil Fr. Kafol.

(Dalje.)

Različne vrste popkov, poganjkov in vejic ter ravnanje z njimi.

Medtem, ko opazamo cvetne popke pri pečkarjih navadno le na večletnih poganjkih, najdemo pri breskvah, slično kakor pri vseh koščičarjih, cvetne popke le na enoletnih poganjkih. Na mestih, kjer so cvetni popki že enkrat obrodili, ni več poznejšega zaroda. Pri pečkarjih je roden les kratek, pri breskvah pa običajno daljši, vsled tega razločujemo pri breskvah: 1. lesne popke, ki so zašiljeni, majhni in jih najdemo na enoletnih in mešanih mladikah; 2. cvetni popki, ki so bolj okroglasti in večji od lesnih ter so spomladi, ko se odpirajo, rdečkaste barve; 3. dva popka skupaj, od katerih je eden lesni, drugi cvetni; 4. trije popki skupaj, od katerih je srednji lesni, stranska pa cvetna popka.

Pri breskvah razlikujemo dalje sledeče poganjke ali vejice:

1. lesne vejice, 2. mešane vejice, 3. enoletne mladice, 4. puščice in cvetne šopke.

Lesne vejice imajo samo lesne popke. A so tudi enoletne mladice, ki imajo samo lesne popke. Te mladice pinciramo na $\frac{2}{3}$ dolgosti, dočim močno skrajšamo lesne veje na par očeš in jih izpremenimo na ta način v sadne veje.

Mešane vejice nosijo cvetne in lesne popke. Bolj proti koncu vejice so navadno lesni popki, dočim so spodaj večinoma cvetni popki, ki so pomešani navzdol tudi z lesnimi popki. Navadno jih skrajšamo na polovico, ako imamo dosti vej, ali na $\frac{2}{3}$ dolgosti, ako imamo manj vej, toda vedno odrežemo nad enim lesnim ali trojnim popkom, od katerega uporabimo lesne poganjke za podaljšanje vej za drugo leto.

Enoletne mladice (rodne vejice) so tenke, šibke vejice, dolge kvečjemu do 20 cm.

Imajo večinoma cvetne popke ter navadno pri začetku in na koncu po en lesni popok. Te bomo odrezali nad 4.—5. popkom, ker več kot 5 sadov taka mala šibica ne prenese. Druge **predčasne vejice**, odvišne, odrežemo nad začetnim očesom, ki da nov les za prihodnje leto. Ako potrebujemo nov les, pustimo tudi one, ki imajo na koncu lesni popok, da se ta razvije za leto.

Iz brstov na tri očesa vzklijejo mladice iz srednjega, ki je lesni popok, dočim sta stranska popka cvetna. S temi ravnamo kot z drugimi. Ako jih pustimo, ker jih potrebujemo, jih skrajšamo na dve očesi, ako imajo cvetne popke, jih skrajšamo na polovico.

Drugo leto odrežemo one mladice, ki so imele samo sadeže, druge, ki so poglne iz lesnih popkov, pa skrajšamo po potrebi, ali jih, če jih je preveč, odrežemo popolnoma ali nad začetnim popkom, ako je lesni.

Puščice so kratke vejice, nekaj cm dolge in se končujejo v bodec. Navadno so bolj debele kot druge veje iste dolžine. Iz njih se razvijejo cvetni šopki, ki so malo daljši od puščic, samo da imajo namesto bodca na koncu šop cvetnih popkov, kjer dobimo najlepše sadje.

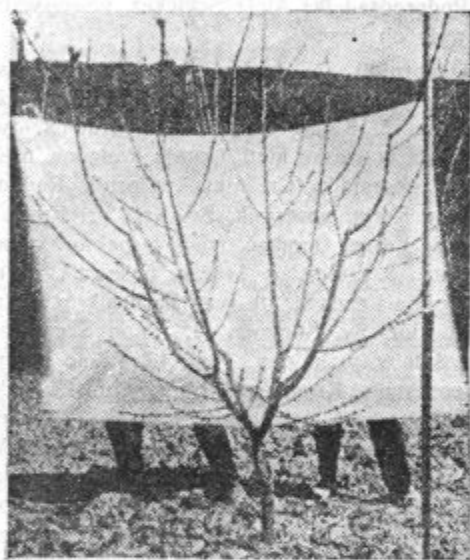
Lepo sadje dobimo tudi na enoletnih mladica (pri Halle n. pr.), pa ne pri vseh vrstah. Tako dobimo n. pr. pri Triumfu, Amsdenu, Mayflowerju najdebelejše sadeže na mešanih vejah, ki jih najdemo proti vrhu drevesa.

Ako še enkrat premislimo način obrezovanja vej, si moramo zapomniti: enoletne mladice moramo kolikor mogoče pustiti, cvetne šopke ohranimo popolnoma, mešane veje odrežemo primerno in od lesnih vej pustimo par očes. Voden poganjki so vejice, ki na glavnih in postranskih vejah štrle navpik kvišku. Te skoraj vedno odstranimo. Prav tako moramo očistiti izrastke, ki poganjajo izpod zemlje.

Načini obrezovanja.

Veje lahko obrezujemo na kratko ali na dolgo. Z dolgim obrezovanjem (ako režemo malo), se razvije več listov, rodovitnost se poveča, ker se zmanjšajo lesni poganjki. Povečanje števila listov je v nasprotnem razmerju z lesnimi poganjki. Čim več novega lesa, tem manj listov in kot posledica tem manj cvetnih popkov. Kratko rezanje je torej rezanje na les, dolgo je pa rezanje na rodovitnost. S tega

vidika moramo torej obrezovati veje na kratko, kadar potrebujemo na starem lesu nove poganjke in nov les. S tem obrezovanjem v zvezi mora biti tudi obdelovanje zemlje, redno gnojenje, ob suši namakanje, redno škropljenje, sploh zatiranje škodljivcev. Upoštevati moramo tudi lastnost breskve, da rodi vedno na prejšnjeljetnem lesu. Koliko je potrebno novega lesa za prihodnjeletni pridelek, je odvisno od dolgotnosti poganjkov. V prvih 10. letih odganja breskev daljše poganjke, v poznejših letih pa krajše. Za mlade breskve naj velja pravilo, da jih ne obrezujemo preveč na kratko, posebno tedaj ne, ko prično roditi.

Sl. 40. Pravilno obrezano drevo koncem drugega leta po saditvi.

Pri obrezovanju moramo paziti predvsem na obliko, v drugi vrsti pa tudi na rodovitnost. Glavno obrezovanje izvajamo po obranem sadežu v jeseni. Poletno ali zeleno obrezovanje služi le kot nekako izpopolnilo. Naj poudarimo, da ima breskev druge lastnosti, kakor ostala sadna plemena. Ako jih puščamo, da rastejo po mili volji, tedaj nastavijo poganjke samo v vrhovih, spodaj postanejo gole veje. Zaradi tega mora sadjar preprečiti z obrezovanjem to lastnost. Potrebno je pravčasno redčenje, da preprečimo ošibitev drevesa. Odstrani se zarod, ako smo pustili preveč cvetnih popkov. Pustimo le toliko plodov, kolikor jih po našem preudarku zamore nositi. Praksa in preudarnost sadjarja je tu odločilne važnosti, ki

se ne da teoretično podati. Ameriški način obrezovanja ni v celoti prenosljiv in primeren za vse lege in podnebja, ampak ga moramo šele prilagoditi domačim razmeram. Zato tudi ne kaže pri nas saditi breskev na izpostavljene lege.

Pri obrezovanju pustimo voditeljice mladice v primerni razdalji. Odstraniti moramo odvišne veje, in to v teku poletja, pri poletnem obrezovanju in tudi potem, ko so nove pognale v jeseni. Skušnja nas namreč uči, da moramo breskve obrezovati v zelenem stanju, ko so mlade, torej tekom poletja, in tudi v jeseni ali pozimi one, na katerih smo izvršili zeleno obrezovanje, in pa starejše letnike.

(Dalje prih.)

Vinarstvo in kletarstvo.

Ob desetletnici Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru je imelo 6. junija 1936. svoj X. redni letni občni zbor v Narodnem domu v Brežicah. Podrobneje poročilo o poteku občnega zbora bomo objavili prihodnjic. Danes priobčimo uvod tajnikovega poročila, nanašajoč se na 10 letnico te organizacije, ki se glasi:

Ko je Jugoslavija nastala, vinogradniki bivše Štajerske in Kranjske niso bili stanovsko organizirani. Ob izpremenjenih razmerah se je kmalu pokazalo, da potrebuje tudi naš vinogradnik in sadjar svojo organizacijo, ki naj ščiti njegove interese. Uvidevni možje so ustanovili vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe v Ljubljani. Odsek je deloval polnih 8 let. Ideja ustanovitve Vinarskega društva v Mariboru je izšla iz omenjenega odseka. Pripravili so pravila in vršil se je

I. občni zbor, ustanovni, dne 2. IV. 1927. v Mariboru.

II. občni zbor se je vršil 26. I. 1928. v Mariboru.

III. občni zbor se je vršil dne 26. V. 1929. v Krškem.

IV. občni zbor se je vršil dne 29. V. 1930. v Ljutomeru.

V. občni zbor se je vršil dne 9. V. 1931. v Mariboru.

VI. občni zbor se je vršil dne 7. V. 1932. v Ptujju.

VII. občni zbor se je vršil dne 24. V. 1933. v Novem mestu.

VIII. občni zbor se je vršil dne 26. V. 1934. v Mariboru.

IX. občni zbor se je vršil dne 1. VI. 1935. v Ormožu.

X. občni zbor, ki ga ravnokar razvijamo tukaj v prelepih Brežicah, je torej jubilejni.

Ni slepo naključje, da smo se odločili ob desetletnem jubileju obstoja Vinarskega društva za Dravsko banovino za redni občni zbor v Brežicah, temveč smo prišli v Brežice, da izkažemo s tem svojo hvaležnost pionirjem našega današnjega modernega vinarstva. Na ozemlju brežiškega sreza, na Bizeljskem, se je začela obnova po trtni uši uničenih vinogradov. Bizeljsko nam je dalo tudi prvega vinarskega strokovnjaka Ivana Balona. Obžaljujč njegovo prezgodnjo smrt in v zahvalo za njegovo veliko delo, ki ga je izvršil kot prvi deželni vinarski komisar, mu zakličimo trikrat Slava!

Ob desetletnem jubileju Vinarskega društva se spodobi, da se z zahvalo spomnimo njegovih funkcionarjev, ki so se s svojim sodelovanjem žrtvovali za dobrobit našega vinogradnika.

Predsedniki Vinarskega društva so bili gg.: Gabrijel Majcen, prof. v p. v Mariboru, Lojze Zupanič, veleposestnik, Vajgen, dr. Janko Rajer, senator v Krškem, Lovro Petovar, veleposestnik v Ivanjkovcih. — Podpredsedniki: ing. Josip Zidanšek, načelnik v Beogradu, Jože Nemanič, bivši poslanec, Zelebej pri Metliki, Anton Bajuk, posestnik, Drašiči, Lovro Petovar, veleposestnik, Ivanjkovci, Ivan Vesenjak, minister v p., Maribor, Alojzij Schicker, veleposestnik, Šmarjeta ob Pesnici. — Odborniki: Klotar Bouvier, veleposestnik, Gornja Radgona, Miha Brenčič, narodni poslanec, Ptuj, Robert Košar, posestnik, Sv. Bolfenk pri Središču, ing. Serg. Goriup, klet. nadz., Ljubljana, Jakob Rajh, posestnik, Ljutomer, Fr. Kafol, tajnik Kmetijske družbe v Ljubljani, Srečko Robič, posestnik, Limbuš, Josip Zabavnik, viš. vin. nadz., Maribor, ing. Ivo Zupanič, direktor kmet. šole na Grmu, Lojze Zupanič, veleposestnik, Vajgen, J. Globelnik, posestnik, Bršlin pri Novem mestu, Lavoslav Bučar, posestnik, Kostanjevica, Josip Janežič, veleposestnik, Bizeljsko, Lovro Špindler, posestnik, Mala Nedelja, Lojze Sotler, posestnik, Sromlje, Albin Duler, rač. insp., Rakičan, Jakob Žnidarič, sr. km. ref., Središče, Valter Mihelič, veleposestnik, Križ. Dubrava, Franc Pečnik, pos., Bizeljsko, Ivan Šerbenik, pos., ban. svet., Vrtniče, Josip Zupanc, sres. kmet. ref., Ptuj, Franc Gombač, viš. klet. nadz., Ljubljana, Karl Korath, pos., Črešnjevci, Franc Kerin, pos., Sv. Križ pri Kost., Franc Brumen, pos., Krapje. — Pregledniki ra-

čunov: dr. Ferdo Lašič, pos. in odv., Maribor, Joško Sotler, rač. insp., Ljubljana, Josip Blažević, sr. km. ref., Studenci.

Uredniki Naših goric: Andrej Žmavc, ravn. vin. šole in klet. nadz., Maribor, Anton Puklavec, vin. ravn., Maribor, Josip Zabavnik, viš. vin. nadz., Maribor.

Sourednik za vinarstvo in kletarstvo pri Kmetovalcu od združitve N. g. s Kmet., t. i. od 1. I. 1931: Josip Zabavnik, viš. vin. nadz. v p., Maribor.

Glavni odbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru, ki je bil izvoljen na IX. rednem letnem občnem zboru dne 1. VI. 1935 v Ormožu, pa tvorijo:

1. **Predsednik:** Lovro Petovar, veleposestnik, Ivanjkovci.

Podpredsednik: Alojz Schicker, veleposestnik, Šmarjeta ob Pesnici.

Odborniki: 3. Josip Iljaž, pos., Bizeljsko. 4. Ing. Bogdan Ferlinc, ravnatelj Kmet. družbe, Ljubljana. 5. Klotar Bouvier, vinogradnik, tvornica sekta in vinske kleti, Gornja Radgona. 6. Karl Korath, posestnik, Črešnjevci, Gornja Radgona. 7. Franc Kerin, posestnik, Sv. Križ pri Kostanjevici. 8. Franc Gombač, višji inšpektor v pok., Ljubljana. 9. Stanislav Trojok, posestnik, Gorice 416, Dolnja Lendava. 10. Ivan Šerbenik, posestnik, Vrtniče, Gor. Sv. Kungota. 11. Anton Šega, ravn. kmet. šole v p. in pos., Ptuj. 12. Franc Brumen ml., posestnik, Krapje pri Ljutomeru. 13. Jakob Žnidarič, sreski kmetijski referent, Ljutomer. 14. Josip Zabavnik, višji vin. nadz. v pok., Maribor. — **Preglednika računov:** 15. Dr. Ferdo Lašič, odvetnik in posestnik, Maribor. 16. Josip Blažević, sreski kmet. referent v pok., Studenci pri Mariboru. — **Virilisti s posvetovalnim glasom (§ 6. pravil):** 17. Načelnik kmet. oddelka pri kr. banski upravi, Ljubljana. 18. Šef kmet. odseka pri kr. banski upravi, Ljubljana. 19. Referent za vinarstvo pri kr. banski upravi, Ljubljana. 20. Kletarski nadzornik pri kr. banski upravi, Ljubljana. 21. Ravnatelj banov. vinarske in sadjarske šole, Maribor. 22. Ravnatelj banov. kmetijske šole, Grm. Novo mesto. — **Član glavnega odbora in načelstva je končno:** 23. Urednik društvenega glasila.

Od 1. 1929. naprej je Vinarsko društvo z rednimi letnimi občnimi zbori združevalo vinarske kongrese, na katerih so odlični naši vinarski strokovnjaki obravnavali aktualna vprašanja iz vinarstva in kletarstva. I. vinarski kongres je bil v Krškem, II. v Ljutomeru, III. v Mariboru, IV. v Ptuj, V. v Novem mestu, VI. v Mariboru, VII. v Ormožu in VIII. bo jutri tukaj v Brežicah.

Kadar je bilo to mogoče, je Vinarsko društvo s svojimi občnimi zbori in vinarskimi kongresi združilo tudi vinske razstave. I. banovinska vin-

ska razstava se je vršila l. 1931. v Mariboru, II. pa l. 1932. v Ptujju.

Po občnih zborih in vinarskih kongresih so se vsakokrat vršili poučni izleti v bližnje vinograde, kjer so udeleženci vedno marsikaj lepega in novega videli in se marsikaj naučili.

Po pravilih Vinarskega društva se naj vršijo njegovi občni zbori vsako leto v drugem kraju banovine. Zvestim članom in obiskovalcem občnih zborov je na ta način dana možnost, da v teku let spoznajo vse naše važnejše vinorodne kraje.

Odkar Vinarsko društvo obstoji, je imelo načelstvo 37 sej, glavni odbor pa 30. Na teh sejah, ki so bile vse dobro obiskane in sklepčne, se je razpravljalo o najrazličnejših zadevah, ki so v tezni zvezi z našim vinarstvom.

Za zadeve širšega pomena je Vinarsko društvo sklicevalo ankete vinogradnikov. Sklicanih je bilo 9 anket, obravnavalo pa se je na teh anketah viničarski red, novi zakon o vinu, pravilnik k novemu zakonu o vinu, vnovčenje vinskega pridelka, znižanje trošarine na vino, izpremembo trošarinskega zakona, trsní izbor za Dravsko banovino, zaščito vinskih tipov, pravilnik k uredbi o viničarskem redu, ovire potrošnje vina, izvoz vina v tujino, projekt zak. o pospeš. vinarstva in sadjarstva itd. Kakor vidimo, sama važna vprašanja, ki morajo zanimati slehernega našega vinogradnika. Uspehi 10 letnega društvenega delovanja niso bogve kako veliki, toda vsak objektiven kritik bo priznal potrebo naše organizacije.

(Dalje prih.)

Razno.

V zmislu pravilnika o opravljanju izpita za vodstvo privatnih trsnic so položili dne 18. aprila 1936. izpit za vodstvo privatnih trsnic sledeči: gospodje: Pregl Josip, Polički vrh 5, Sv. Jakob, srez Maribor levi breg, „odlično“; Slavič Feliks, Podgrad št. 1, srez Ljutomer, „odlično“; Zemljič Fric, Ljutomer št. 116, srez Ljutomer, „odlično“; Plohl Alojz, Kicar št. 57, Ptuj, „zadostno“; Kramaršek Anton, Št. Ilj št. 24, srez Celje, „dobro“; Nanut Irma, Svibno, srez Krško, „odlično“; Brglez Vaclav, Zg. Ložnica, srez Maribor desni breg, „zadostno“; Kurnik Peter, Vrhole št. 10, srez Maribor desni breg, „zadostno“; Žagar Ciril, Slov. Konjice, srez Slov. Konjice, „prav dobro“; Ozmec Stanko, Ilvci št. 14, srez Ptuj, „prav dobro“; Dvoršak Anton, Ritoznoj št. 27, srez Maribor desni breg, „dobro“; Farkaš Janez, Dolnjelendavske gorice 403, srez Dol. Lendava, „prav dobro“; Jesenek Ignac, Okoška vas - Oplotnica, srez Slov. Konjice, „odlično“; Bežjak Franc, Senik št. 28, srez Ptuj, „prav dobro“. — Kraljevska banska uprava je izdala navedenim potrdilo usposobljenosti za uspešno vodstvo privatnih trsnic na podlagi od-

loka izpitne komisije na banovinski in sadjarski Soli v Mariboru št. 396/36 od 18. aprila 1936.

Živnoreja in mlekarstvo.

Bolezniški vplivi živalske krme in nepravilnega krmljenja.

Vet. V. de Gleria.

(Dalje in konec.)

Prve znake obolenja opazimo navadno dva do tri tedne po okuženju. Nastopa mrzlica in otožnost, pojavi se zmanjšan tek in slabo prebavljanje ter trše ali mehkejše blato. Največkrat so prvi znaki za nestrokovnjaka zelo malo izraziti, zato tudi prvi napad navadno spregledamo. Čim dalje bolezen traja, tem bolj postaja žival otožna, dlaka in volna izgublja svoj sijaj, postaja pusta in naježena ter rada izpada (posebno pri ovcah). Koža je neprožna, drži se na svoji podlagi ali kakor pravijo ljudje: žival je dobila „kožni ovčič“. Če pogledamo očesno sluznico, ki je pri zdravi živini svetlordečkaste barve, vidimo, da je postala skoraj bela, tu pa tam pri težjem obolenju rumenkasta, otekla in vodenasta. Pri ovcah — redkokdaj pri goveji živini — opazimo mrzle, vodenaste otekline okoli oči, na podbradku, prsih in trebuhu. Po kakem tretjem ali četrtem mesecu po okužbi žival vedno bolj hujša. Mlečnost pojema, mleko postaja vodenasto, breje živali tudi izvrgavajo in postajajo jalove. Pojavljajo se poleg splošne oslabeledosti znaki trebušne in prsne vodenice, kateri zlasti mlade živali počasi podleajo. Večkrat se stanje bolezní samoodsebe izboljša, posebno spomladi in bolezen lahko postane skrita tudi pri večji napadenosti.

Razlikujemo nekako štiri razvojne stopnje bolezní. 1. Sveže (akutno) vnetje jeter, 2. bledica, 3. hujšanje in 4. iztrebljevanje metljajev.

1. **Jetrno vnetje** nastopa vsled poškodb po metljajih, kratek čas po navalu (invaziji) zajedalcev v jetra, traja 4 do 13 tednov in se izraža v povišani telesni toplini, slabi prebavi ter v povečanju in občutljivosti jeter. 2. **Bledica** z očitno slabokrvnostjo pada v jesenski čas in traja 6 do 12 tednov. 3. **Hujšanje** začne približno četrty mesec po okužbi v zimskem času in je značilno po jakem shujšanju živali, zunanjih oteklinah (posebno pri ovcah), vodenici in konča navadno smrtno. 4. **Iztrebljevanje metljajev** pada na spomladanski čas, predvsem v mesec maj in junij. Žival

se v tej dobi polagoma za trajno ali pa samo začasno popravi.

Te posamezne stopnje bolezni prehajajo brez ostrih mej ena v drugo, ravnatko so posamezne dobe bolezni včasih dolgo, včasih kratkotrajnejše, kar odvisi od številca vpadlih metljajev.

Sedaj, ko v glavnem poznamo povzročitelja in potek bolezni, lahko preidemo k poglavju, kako zavračamo okužbo živine. Predvsem moramo skrbeti, da uničujemo razmnoževalce bolezni — močvirnate polžke. Največ polžkov še uničimo, če pustimo pasti na takih krajih gosi in race. Lažje se ubranimo bolezni, da živine sploh ne krmimo s travo ali slabo osušenim senom z vlažnih ali večkrat poplavljenih travnikov. Zelo dobra je navada nekaterih živinorejcev, da slabo osušeno ali poplavljenno seno pri spravljanju v svisli (pod) potresajo s soljo ter ga tako obvarujejo pred plesnobo, obenem pa zatro nešteto zarodkov metljaja. Ako smo za krmljenje svojih živali vezani na močvirnate pašnike in travnike, moramo predvsem skrbeti, da taka zemljišča čimprej izboljšamo potom izsuševanja (drenaže). Kjer je taka melioracija zemlje, ki je odvisna od gmočnih sredstev, težje izvedljiva, naj se prizadeti posestniki poslužujejo razkuževanja z apnom, ki se vrši na enak način, kakor običajno gnojenje s prahom žganega apna. Isti cilj dosežemo deloma tudi s škropljenjem vsakega ha močvirnatega sveta z raztopino, napravljeno iz treh kg sveže gašenega apna na 1 hl vode. Tako razkuževanje travnikov je za žival popolnoma neškodljivo, uniči pa veliko število metljajevih ličink in močvirnatih polžkov. Po metljajih uničena jetra ne zagrebajmo v gnoj, temveč globoko v zemljo ali pa jih prekuhajmo za hrano psom in prašičem. Priporočljivo je dajati živini pred vsakokratnim odgonom na sumljivo pašo približno 1 žlico soli na rezanico. Urejujmo gnojišča in napajališča! Gnoj iz močno okuženih hlevov vozimo na suhe njive in travnike, nikakor pa ne na vlažne kraje. Mlakuže za napajanje živine moramo že zaradi drugih bolezni vsekakor opuščati. Živinorejci večkrat trde, da živini najbolj prija ravno blatna voda. Toda to je le znak, da živini primanjkuje v krmi gotovih važnih rudninskih snovi. Te najlažje nadoknadimo z večkratnim posipavanjem rezanice s praškom, ki se napravi iz sledečih cenениh snovi: Iz 1 kg živinske ali kuhinjske soli, 1 kg klajnega apna, 30 dkg

dobro zdrobljene železne ali zelene galice (železni vitriol), 30 dkg zmletih brinovih jagod in 30 dkg zmravljenega pelina. Vse navedene snovi dobro premešamo, shranimo v kaki posodi na suhem mestu in dajemo od te zmesi 2 do 3 krat dnevno po eno žlico na malo pokvašeno rezanico ali zobanje. Mimogrede bodi omenjeno, da dobimo za govejo živino na najenostavnejši način redilni prašek (ki se navadno za drag denar ponuja s čifutsko reklamo našim živinorejcem) na ta način, če primešamo navedeni zmesi še primerno količino otrobov, moke ali debelo mletega ječmena in še par pesti kumne ali janeža.

Ta prašek sem dosedaj večkrat uspešno priporočal za živino, obolelo za metljavostjo, oziroma za vsako živino, ki je kazala zaostalost v telesnem razvoju.

Če pa bolezen vkljub temu izbruhne, tako da začne živina močno pešati, moramo seči po še učinkovitejših zdravilih. Tu se je poskušalo prej z različnimi stvarmi, kakor petrolej, bencin, terpentini, kamala in dr., toda brez posebnega uspeha. Naposled je napravil prof. Marek izvrstno zdravilo z imenom „Distol“. To so želatinaste kapsule, v katerih se nahajajo na poseben način izločene učinkovite snovi iz korenin gozdne praproti, ki zanesljivo uničujejo žive metljaje v živalskem telesu. Da „distol“ res uspešno deluje, se moramo ravnati po sledečem navodilu: Najprej je treba ugotoviti bolezen. Kot najzanesljivejše sredstvo, da ugotovimo bolezen, oziroma jakost napada po metljajih, je preiskava blata pod drobnogledom (mikroskop). Zato je v sumljivih primerih zelo priporočljivo poslati nekaj blata bolne živine živinozdravniku v preiskavo.

Distol je treba dati pravočasno, ko je žival še kolikortoliko pri moči. Zelo važno je, da se da bolni živali zadostna količina distola. Predpisuje se na 50 kg žive teže živali 1 kapsula. Celo količino tega zdravila podamo bolni živali v enakih dnevni obrok zaporedoma skozi 4 dni. Za zdravljenje ovac se z uspehom uporablja razen manjših kapsul distola tudi drugi domači proizvod, „Metiljin“. Pri davanju zdravil pazimo, da žival kapsule tudi res pogoltne, ne pa zgrize in izvrže. Zato je potrebno, da oseba, ki daje zdravilo, z eno roko (levo) izvleče govedu jezik, nato z drugo potisne z oljem ali mastjo namazano kapsulo globoko v goltanec in nato naglo odstrani roko iz gobca in izpusti jezik. Za ta posel je potrebna zadostna

spretnost in pazljivost, ker je goved večkrat nemirna in je nevarnost, da se prsti lahko močno ranijo na ostrih kočnikih. Razume se, da morata najmanj dva pomočnika goved krepko držati za rogove in čeljusti. Pri ovcah se pri davanju zdravil uporablja navadno gobčni klin in dolge, na kraju upognjene klešče.

Zdravilo se daje na tešče, 1 uro pred jutranjim ali opoldanskim krmljenjem. Za čas zdravljenja, ki traja 4 dni, mora bolna žival imeti dobro ležišče in boljše krmo (otavo, deteljo, zob, lanene tropine ali tople osoljene napoje iz otrobov). Močna krma je potrebna tudi zato, ker žival 1 do 3 dni po zdravljenju nima pravega teka do jedi, dobi lahko drisko in v splošnem nekoliko oslabi. Po ozdravljenju začne žival s slastjo jesti ter se ob tečni hrani kmalu vidno popravi.

Neobhodno je torej potrebno, da se vsak živinorejec, ki zapazi na svoji živini prej opisane znake metljivosti, drži podanih navodil in se čimprej posvetuje z živinozdravnikom. Pomagajmo torej pobijati zlo, ki je že marsikaterega živinorejca gospodarsko uničilo ali vsaj oškodovalo!

Razno.

Perutninarsko selekcijsko društvo v Ločah nam je v 4. številki letošnjega „Kmetovalca“ opisal g. Ivan Nemeč, bivši kmetijski referent v Kojncih. Iz objavljene preglednice pa smo videli, kakšne uspehe je društvo doseglo pri povečanju nesnosti, teže kokoši in teže jajc. Kdor pozna, kako težko in zamotano je delo plemenske odbire pri kokoših, se bo čudil, da je društvo s svojim hvalevrednim delom med samimi kmetovalci sploh uspelo. Z malimi izjemami so dosedaj selekcionirali kokoši pri nas le ljubitelji nekmečkega stanu. Zasluga, da je prvič v Sloveniji to delo uspelo v širšem obsegu med pristnimi kmeti, gre delavnosti in vztrajnosti g. Nemca.

Stalni sosvet za ovčarstvo se snuje pri kmetijskem ministrstvu v Beogradu. Poleg strokovnjakov so pritegnili tudi zastopnike tekstilne industrije. Gre za tem, da se postopoma zmanjša uvoz tuje volne in nadomestuje z domačim proizvodom.

Posvetovanje o svinjereji je priredilo kmetijsko ministrstvo v Beogradu. Pozvani so bili m. dr. zastopniki bankskih uprav, izvoznikov in mesne industrije. Kakor je znano, se je v poslednjem času izvoz finih mesnatih svinj in mesnih izdelkov iz naše države zelo povečal. Prav živahen je zlasti izvoz takozvanih „bekonov“ iz Prekmurja v Anglijo.

Konjereja.

Kaj ovira napredovanje naše konjereje?

Dr. Fr. Veble.

V 4. številki letošnjega Kmetovalca sem razpravljal o naših plemenskih kobilah ter tam navedel, katere so slabe in tudi naštel vzroke, zakaj so slabe. Rekel sem, da imamo v Dravski banovini približno 50% slabih, za pleme nesposobnih kobil. Posledica je veliko število slabih žrebet, ki zvišujejo ponudbo konj za prodajo in tako znižujejo sedanje, še dokaj ugodne konjske cene; nekaj se jih pa proda za meso. Preostala taka žrebeta dorastejo pri nepriemni vzreji v slabe konje, katerih reja je negospodarska, ker so njihove sposobnosti le skromne ter so vzdrževalni stroški zanje enako visoki, če ne celo višji kot pri dobrih konjih.

Zato je potrebno za pleme nesposobne kobile izločiti, da dosežemo zboljšanje kakovosti naše konjereje.

Ta misel ni nova in se je pojavila tudi kratko po prevratu. Takrat je namreč ogromno število v vojni pokvarjenih konj preplavilo naše kraje in grozilo uničiti domače, že desetletja vzrejevane pasme. Vendar pa te misli takrat ni bilo mogoče izvesti; preobloženi smo pač bili z drugimi še nujnejšimi posli. Danes po tolikih letih je pa vendarle potrebno uvesti tudi v konjerejo znanstvena načela, o katerih se vodijo menda že vse druge panoge narodnega gospodarstva.

Toda kako to izvesti?

Konjerejem ni mogoče prepovedati, da ne smejo pripuščati nesposobnih kobil; zato pač nimamo zakonske osnove. Pač pa je mogoče pripuščanje nesposobnih kobil otežkočiti, oz. onemogočiti s povišanjem skočnine za slabe kobile.

Na Češkoslovaškem so po prevratu to že deloma izvajali. Takrat je bila tam določena znižana skočnina za kobile, ki so bile vpisane v plemenske knjige. Tudi danes se ta opis tamkaj še vrši, vendar pa predstavlja število kobil, ki so vpisane v te knjige, le majhen del kobil, ki se jih pripušča. Od vpisanih pa prihaja k zaskoku tudi komaj polovica. Tamkaj so izračunali, da je v plemenske knjige vpisanih komaj osmi del vseh zaskočenih kobil, pótemtako se torej pripušča le osmina dobrih kobil, medtem ko tvori število manj

dobrih in slabih, za pleme nesposobnih kobil sedem osmin vseh kobil.

Pri nas smo v tem oziru menda še na slabšem.

Na Češkem hočejo konjerejski strokovnjaki načrt izločitve za pleme nesposobnih kobil že letos izvesti na sledeči način. Vse dobre, za pleme sposobne kobile, ki odgovarjajo gotovemu tipu, kakor po izvoru tako po eksterijerju, imajo tam v rodovnike že vpisane. Takih kobil imajo — kakor omenjeno — osmino. Preostalih sedem osmin pa ni mogoče v celoti izločiti iz reje. Med njimi so tudi kobile, ki so še razmeroma dobre, toda niso vpisane v plemenske knjige, ker ne odgovarjajo zahtevanemu tipu. Te bi bilo potrebno tudi pregledati, jih opremiti z dokazi istovetnosti in določiti zanje **dvakrat** višjo skočnino kot za one kobile, ki so vpisane v plemensko knjigo (rodovnike).

Za vse ostale kobile, ki bi ne bile vpisane niti v rodovnikih, niti v seznamih za pleme sposobnih kobil, torej za kobile, ki so za pleme neprimerne in nesposobne, bi se pa določila še višja skočnina kot za prvi dve skupini.

Tako se razdeli vse plemenske kobile v tri skupine: 1. kobile, vpisane v plemenske knjige (rodovnike) z najnižjo skočnino; 2. plemenske kobile z zvišano skočnino in 3. za pleme nesposobne kobile z najvišjo skočnino.

Na Češkem imajo, kakor omenjeno, kobile 1. skupine že popisane. Izvesti jim je potrebno le še seznam kobil 2. skupine.

Vse ostale, in teh bi bilo v začetku največ, bi spadale v tretjo skupino.

Za to skupino bodo določili najvišjo skočnino in tako omejili pripuščanje kobil te skupine.

Kakšne bodo posledice tega postopka?

V početku se bo sploh znižalo število zaskočenih kobil.

Jeli bi bilo to danes primerno in smoteno? Naraščaj bi v naslednjih letih res padel, toda le začasno. Če bi se pa pri tem zboljšala kakovost konj, bi se zvišale cene, in to bi bila najučinkovitejša pobuda zato, da bi se pripuščale le boljše kobile, katerih lastniki danes niso pripuščali vsled prenizkih konjskih cen, pripuščajoč to lastnikom slabših kobil.

Na Češkem si obetajo od izvedbe teh misli poboljšanje kakovosti njihove konjereje. V tem se gotovo ne varajo, dasi je izvršitev načrta po vsej državi dosti težka naloga.

Izvedba takega načrta v manjšem obsegu, kakor n. pr. v naši banovini, bi se dala lažje izvesti. Imela bi istotako ugodne posledice za našo konjerejo. Pri nas še sicer nismo pri popisu plemenskih kobil v rodovnike tako daleč, vendar bo pa tudi pri nas izveden v nekaj letih.

Ko bo to delo dovršeno, bo potrebno takoj načeti drugi del naloge, t. j. popis še preostalih plemenskih kobil v posebne sezname ter omejevanje pripuščanja za pleme nesposobnih kobil.

Izvedba tega načrta je pri nas morda iste možnosti kot priskrba dobrih plemenskih žrebcev. Res je, da ima plemenski žrebec večjo plemensko vrednost, ker zaskoči vsako leto več desetek kobil, nasproti pa te po številu znatno prekašajo število plemenskih žrebcev. Če je torej v tem številu večina slabih, ni pričakovati niti od najboljših žrebcev posebnega zboljšanja konjereje; vedno moramo namreč imeti pred očmi poskušeno načelo, da sta na kakovosti žrebeta enako udeležena kakor žrebec tako kobila.

Izločitev slabih kobil iz naše konjereje je posebno važna tudi zato, ker dosedaj nismo povečali temu vprašanju nikake pozornosti.

Tega namreč ne zahteva niti zakon, niti oblasti niti ne delajo konjerejci sami. Zato je šla stvar sama svojo slabo pot naprej, dočim smo obračali pažnjo le na izbiro žrebcev. S tem smo pa — kakor rečeno — vršili le polovico svoje naloge. Polovično delo pa ne more nikoli obroditi zaželjenega sadu.

Važnost te naloge bi se dala utemeljiti z drugih vidikov. Vzreja dobrih konj nima le pomena za konjerejca samega, ki jo izvaja, temveč je znatne narodno-gospodarske važnosti ter pomena za obrambo države.

Razno.

Abesinski konj, ki nas sedaj zanima zaradi abesinske vojne z Italijo, je majhen orientalski konj, z vsemi dobrimi svojstvi takega konja. Višina njegovega vihra znaša okoli 138 cm. Po eksterijerju je suha, plemenita in kratkonožna žival odličnih pleč, s pravilno postavljenimi nogami, ki so sicer nekoliko šibke, toda trdne, njegova kopita so zdrava, hoja je živahna in izdatna, po nravi je pa ta konjiček krotak. Po plemenitosti je abesinski konj v sorodu z arabcem, vendar ga pa ne izvažajo kot tega, vsled česar je bil dosedaj abesinec v Evropi sploh nepoznan. Sedaj pa čisto

vidimo po časopisih njegove slike, ki približno odgovarjajo navedenemu opisu. Prvi abesinski konj, ki ga je privedel princ Henrik Oreanski v Evropo početkom tega stoletja, je bil neki desetišletni skopljeneec ter so ga občudovali kot čudežno žival. V nekem strokovnem veterinarskem časopisu je bil podan tudi njegov znanstveni opis, ki odgovarja zgoraj navedenemu orijentalškemu tipu. **Dr. V.**

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 40. Kupil sem l. 1934. gozdno parcelo po vpogledu občinske in vaške mape, torej v dobri veri, da je meja med menoj in sosedom ravna. Letos pa je sosed-mejaš popravil mejo z rdečo barvo po drevju v svojo korist, tako da se ista v sredini zajeda v mojo parcelo za 13 do 15 metrov. Poklical sem ga na občino, kjer je sosed pristal, da je, kakor to kaže občinska mapa, meja med najinima parcelama ravna, in sva na to s sosedom napravila popolnoma ravno črto tudi v naravi. Sedaj pa mejaš noče tega priznati. (Z. J. v V.)

Odgovor: Z dogovorom na občini sta se s sosedom sporazumela in določila po občinski mapi mejo v ravni črti med Vajinima parcelama. Ta dogovor velja in odpadejo vse druge činjenice od prej. Ako se sedaj sosed brani priznati ravno mejo, ga lahko tožite. Seveda boste morali ta dogovor na občini, ako ga itak niste zapisali, dokazati s pričami. **Dr. S.**

Vprašanje 41. Članj naše podružnice imamo precej dobrega vina, ki ga ne moremo prodati. Prosimo pojasnila: 1. Ali bi se moglo dobiti dovoljenje za točenje vina na stoječe goste s primernimi lokali (točilnico s kletjo)? 2. Kolikšni so stroški za dobavo dovoljenja in kam se je obrniti? 3. Koliko bi znašala najemnina za lokal (točilnico in klet)? 4. Koliko bi bilo letno plačati trošarine in po kateri ceni bi se lahko točilo pristno štajersko vino? (Km. p. v K.)

Odgovor: ad 1. in 2. Dovoljenje za točenje vina (alkoholnih pijač) je po uveljavljenju obrtnega zakona iz l. 1931. vezano na razne pogoje, ki jih vsebuje omenjeni zakon in pravilnik o točarinski pravici. V tej zadevi se obrnite na obrtnega referenta pri pristojnem sreskem načelstvu, ki Vam bo dal natančnejša pojasnila. Nas bi to predalet vedlo, ako bi Vam hoteli dati vsa zadevna pojasnila. ad 3. in 4. Glede višine najemnine za točilnico in klet, kakor tudi glede trošarine, ki bi na leto prišla v plačilo, Vam ne moremo dati nikakih podatkov, odnosno pojasnil, ker najemnina zavisi od raznih okolnosti (kakor od lege, kraja, velikosti itd.), trošarina pa od količine iztočenega vina. Pravtako Vam tudi glede polletnih takš, ki pridejo v poštev po tar. post. 62. taksnega zakona, ne moremo dati točnega po-

jasnila, ker ne vemo, v katero točilno skupino se bo uvrstila točilnica. Za Ljubljano so določene te polletne takse: 1500 Din, 1000 Din, 750 Din in 500 Din. Določitev cene vinu je pa popolnoma Vaša stvar, v katero se mi ne moremo spuščati.

S. S.

Vprašanje 42. Imam 500 l sadjevca in mošangarjev, ki je v jeseni popolnoma dokipel. Sedaj je izborna pijača, ali če jo pustim 10—15 minut v kozarcu, pa počrni. Kako naj preprečim počrnenje sadjevca? Ali ga smem pretočiti? (Z. Š. v R.)

Odgovor: Počrnenje sadjevca smo v našem listu že večkrat obravnavali in tudi navedli vzroke. Pošiljamo Vam zato po pošti gospodarsko navodilo št. 1. „Počrnenje vina ali sadjevca“, iz katerega boste posneli vse potrebno. **Fr. K.**

Vprašanje 43. Krava, ki bo imela tele čez tri tedne, mi je zbolela na krvotoku. Kako naj jo zdravim? (D. Z. v Š.)

Odgovor: Krvotok ali krvomoka je jako zamotana bolezen ter se razlikuje od sajovca (piroplazmoze) po tem, da je seč ali skalnica rdeče barve ter se v njej nahaja primešana čista kri, medtem ko dobiva seč pri sajovcu rdečo do temno rdečo ali celo črno barvo od krvnega barvila, raztopljenega v krvi. Krvotok nastopi kot posledica pri raznih obolenjih sečnih organov, med katere spadajo obisti ali ledvice, mehur in skalnik. Ugotovitev, odkod prihaja kri v seč, ni lahka; zaradi tega je tudi zdravljenje težko. Kjer pa nastopi krvotok v visoki brejosti, kakor v Vašem primeru, bi bilo posumiti na mehkokostnost, bolezen, ki nastopi pri materi vsled povečane oddaje apnenih snovi na mladiča in mleko. Seveda se pridružijo h krvotoku še drugi bolezenski znaki, kakor prebavne motnje, hujšanje, driska, zvišana telesna toplota, bolečine v kosteh, oteklina v sklepih, poležavanje, trda hoja, pokanje v kosteh itd. Zdravljenje je v takem primeru dolgotrajno in ne obeta hitrega uspeha. Zato jo pravočasen zakol po oteljenju najpametnejši. Zdravljenje obstoja v tem, da izpremenimo hrano in pitno vodo; slednja naj bi bila trda. Koristna je posebno paša, sončna svetloba, krmljenje z deteljo, dodatek stročnic k hrani, oves, pšenica, rž, otrobi (rženi), oljnate prge, klajno apno, kreda, dalje še dodatek karlovarske soli, živinske soli, mišnice, žveplenega cveta. Pri krvotoku dajemo velike doze kinina (po živinozdravniškem receptu), ki je pa zelo drago sredstvo.

Dr. V.

Družbene zadeve in razno.

Občni zbor Kmetijske družbe.

Dne 3. junija t. l. se je vršil redni občni zbor te najstarejše kmetijske organizacije, ki je pokazal živahno zanimanje tisočev članov za svoje stanovske težnje,

a tudi jasno sliko obupnih gospodarskih razmer na našem podeželju.

Predsednik Detela je vodil občni zbor in konstatiral, da je pri otvoritvi navzočih 132 delegatov, ki zastopajo 5226 članov in je torej po § 25. „Pravil“ sklepčen.

Pred prehodom na dnevni red je pozval zborovalce, da izrazijo udanostne pozdrave kralju Petru II. z naslednjo brzojavko: Kmetje, zbrani na občnem zboru KD, izrekajo svojo neomajno zvestobo Nj. Vel. Kralju Petru II. in vsemu visokemu Kraljevskemu domu. Dalje je sklenil zbor, da se gg. ministr. predsedniku, ministru za kmetijstvo in banu Dravske banovine odpošljejo pozdravne brzojavke s prošnjo, da podpirajo težnje kmetov.

Poročilo glavnega odbora.

Iz obsežnih poročil, ki sta jih podala predsednik Detela in ravnatelj ing. Ferlinc, posnemamo:

Splošno: Kmetijska družba je vselej, kadar je šlo za interese kmetijstva, posredovala na merodajnih mestih. Udeleževala se je anket gospodarskega in stanovskega značaja in sodelovala pri izdelavi uredb, ki se tiče kmetijskega gospodarstva. Predvsem omenjamo naše predloge glede obdačenja, zaščite kmetov, ureditve notranje in izvozne trgovine in tarifne politike. Ugotavljamo, da so bili doseženi le delni uspehi, ali pa dotična vprašanja še niso rešena.

Strokovno delo. KD je žrtvovala znatne zneske tudi za kmetijsko strokovno in prosvetno delo. Prirejala je predavanja pri podružnicah in dnevno odgovarjala na številna strokovna vprašanja, najvažnejša pa objavljala tudi v „Kmetovalcu“. To delovanje ni našlo vidnega izraza v zadostnem številu naročnikov na „Kmetovalca“, ki tudi to leto izkazuje znaten primanjkljaj. Poudariti moramo, da vključ vsem prošnjam in intervencijam nismo mogli dobiti javne podpore za ta slovenski najstarejši strokovni list. Zaradi tega se ponovna pojavlja vprašanje nadaljnega izdajanja „Kmetovalca“ v sedanjem obsegu, saj se število naročnikov v l. 1936. ni zvišalo, a na podpre po dosedanjih izkušnjah ne moremo računati.

Primanjkljaj strokovnega oddelka znaša Din 88.609.— V času povoljne trgovske konjunktore se je primanjkljaj kril z dohodki blagovnega oddelka. Večletna gospodarska kriza je vzrok, da blagovni oddelek takih izdatkov ne zmore. Če me-

rodajna mesta ne bodo podpirala našega prizadevanja, bomo primorani vse strokovno delo opustiti. Kakšna škoda bo to za stroko, je vsakemu naprednemu kmetovalcu jasno. Zato bo družba še v tekočem letu podvzela vse, da zmanjša stroške za „Kmetovalca“ in strokovno delo, obenem pa ponovno apelira na javna oblastva, da podpro list, ki 52 let širi strokovno znanje in prosveto v Sloveniji.

Članstvo in podružnice. Notranja družbena organizacija se v l. 1935. ni izpremenila ter je ostalo isto število podružnic kot lani, le število članov je naraslo za 655. Koncem leta 1935. je imela družba **10653 članov.** Delovanje večine podružnic nas ne zadovoljuje. Podružnice niso samo organizacije za skupno nabavo kmetijskih potrebščin in upravo skupnega inventarja kot nekdanj, temveč bi morale biti žive celice, potom katerih bi člani zbirali pridelke in jih skupno prodajali. Ugotavljamo, da smo morali večino pridelkov, ki smo jih prodali, nakupiti od članov, ne da bi bile podružnice sodelovale. Tak način poslovanja je zvezan z velikimi stroški, ker je treba delati s plačanimi močmi. Veliko več bi dobil član za svoje pridelke, če bi delo, ki ga sedaj opravi nakupovalec, izvršil sam potem svoje podružnice. KD si je s svojim delom gotovo pridobila toliko zaupanja, da bi ji člani blago lahko zaupali do prodaje. Ker smo morali blago takoj pri prevzemu plačati in si v ta namen kapital izposoditi, je naša konkurenčnost močno trpela, to največ na škodo članov-kmetov.

Na drugi strani je skupna nabava kmetijskih potrebščin zelo nazadovala. Opažamo namreč, da člani vedno češče, vsak sam zase, izvršuje nabave. Tak način kupovanja podraži blago, ker se ne izkoristi ugodnosti pri prevozu z železnico.

Blagovno poslovanje. Promet v letu 1935. je znašal Din 275,260.406,38, za Din 110,970.942,16 več kot v l. 1934. Tako velik promet smo dosegli z izvozom kmetijskih pridelkov in prodajo monopolnih predmetov. Nazadoval pa je promet s kmetijskimi potrebščinami; posebno občutno pri umetnih gnojilih, kmetijskem orodju in strojih. Kot primer, kako je nazadoval promet s potrebščinami, naj služijo številke o prometu z umetnimi gnojili:

Leta 1926	prodano	raznih	gnojil	3,481.316	kg
1927	„	„	„	3,050.922	„
1928	„	„	„	5,481.373	„
1929	„	„	„	6,519.788	„

Leta 1930	prodano	raznih	gnojil	5,321.235	kg
1931	"	"	"	2,867.490	"
1932	"	"	"	1,469.094	"
1933	"	"	"	1,757.264	"
1934	"	"	"	1,608.900	"
1935	"	"	"	1,006.078	"

S skrajnim znižanjem cen je zmanjšan tudi dobiček. Kosmati dobiček pri gnojilih je bil v l. 1935. Din 26.400.79 in ne krije niti izdatkov za poštino.

Delovanje družbe v zaključnem računu ne kaže zadovoljivega uspeha. Vzroki so predvsem sledeči:

a) Pomanjkanje lastne obratne glavnice, zaradi česar znašajo obresti za kredite okoli 30% upravnih stroškov.

b) Neprilike v notranji in zunanji trgovini. Omenjamo samo gospodarske sankcije napram Italiji in valutne težkoče pri prometu z Nemčijo. Z valutno politiko Narodne banke nismo bili oškodovani samo za kurzno razliko, temveč smo bili prikrajšani tudi za obljubljene lombardne kredite po zmernih obrestih.

c) Gmotne žrtve za „Kmetovalca“ in strokovno delo in

d) nedelovnost podružnic, kakor je gori pojasnjeno.

Vsled tega je glavni odbor sklenil likvidacijo skladišč, ki niso aktivna. Likvidacija skladišča v Zagrebu je že izvršena. Opustiti tudi nameravano skladišče v Ptuj; ostale nerentabilne posle pa omejiti in spraviti v ravnotežje z dohodki, ki so v današnjih težkih razmerah še možni.

Glavni odbor je po svojih najboljših močeh vršil svojo nalogo. Nemogoče pa je bilo predvideti poprej omenjene težave v mednarodnem trgovskem poslovanju, ki so glavni vzrok nepovoljnega salda v zaključnih računih.

Pripombe k bilanci. Blagajniška gotovina je znašala **Din 287.870.32** in je bila porazdeljena na centralo in skladišča. Vrednostni papirji predstavljajo vrednost **Din 33.900**. So to delnice PAB. **V denarnih zavodih** imamo naloženo iz prejšnjih časov **Din 248.982.88**, ki so v krizi zamrzili. Lani nam je vendar uspelo dvigniti **Din 23.640.52**. **Razni dolžniki** so nam dolgovali **Din 4.388.359.23**. Ta vsota je v resnici mnogo manjša, ker so inozemski dolžniki svoje obveznosti plačali, in sicer v klirinških nakaznicah in čekih. Dokler nakaznic in čekov nismo vnovčili, smo morali v knjigah voditi te zneske kot terjatve. **Podružnice** so nam dolgovale **Din 385.376.03**. **Zaloga blaga** je izkazana v

vrednosti **Din 4,417.945.83**. Bilancirana je po nabavni ceni. **Nepremičnin** ima družba s podružnicami vred 28. V bilanci so izkazane v nabavni vrednosti **Din 1,805.955**, dočim je današnja tržna vrednost veliko višja in ima družba v nepremičninah lepo tiho rezervo. **Inventar** predstavlja vrednost **Din 211.190**. To je oprema pisarn, skladišč in trgovin ter prevozna sredstva, dočim predstavlja obsežna in dragocena knjižnica čedno tiho rezervo. **Deleži članov**. Vsak član ima samo po 1 delež v znesku **Din 10**. Skupno je 10.653 deležev v znesku **Din 106.530**, kar predstavlja malenkost nekako 50. del vsega družbenega premoženja. **Rezervni sklad** znaša **Din 4,025.787.43** in je v obratu. **Izposojila** znašajo **Din 4,362.583.05**. Porazdeljena so na domače zavode in Narodno banko, ki nam je dovolila lombardni kredit (slednji je ob času občnega zbora v celoti vrnjen). Dolg pri denarnih zavodih znaša zdaj še **Din 2,464.744**. **Razni upniki** so imeli od nas terjati **Din 2,796.330.01**. Pri upnikih nas obremenjuje Pokojninski sklad za nameščence z **Din 729.846.05**. **Upravni stroški** so znašali **Din 1,121.330.97**. Od izkazanih izdatkov odpade na osebne izdatke **Din 481.236**. Osebni izdatki so bili v letu 1935. za **Din 42.941.05** večji kot v l. 1934. Izdatki za delavce so v tem letu za **Din 16.726** večji kot v l. 1934. Povečanje je v zvezi z večjim blagovnim prometom. Materialni izdatki znašajo **Din 640.084.97**. Najobčutnejše breme so obresti kreditov, ki so znašale **Din 321.971.89**. „**Kmetovalec**“ je imel **Din 293.704.50** izdatkov in **215.194** Din dohodkov, strokovni oddelek pa **Din 10.198.50** primanjkljaja zaradi stroškov za potovalni pouk in za strokovno literaturo. **Kosmati blagovni dobiček** znaša **Din 997.884.39**. Blagovni dobiček ni mogel kriti primanjkljaja pri „Kmetovalcu“, strokovnem oddelku in vseh obrestih. Zato izkazuje račun izgube in dobička **Din 232.497.25 izgube**. Glavni odbor se je in še bo potrudil, da bo uravnovesil dohodke in stroške, čeprav ga pri tem močno ovirajo pogodbene obveze iz časov, ko je bila družba še društvo.

Razrešnica.

Po kratki, mestoma burni debati se preide na glasovanje o predlogih razrešnic upravi in odpisu izgube od rezervnega fonda. Za predloge je glasovalo **91** delegatov z **204 glasovi**. Glasovanja se je vzdržalo **25** delegatov s **43** glasovi. 1 de-

legat z 1 glasom je glasoval proti. Podrobnejše poročilo o debati bomo zaradi pomanjkanja prostora prihodnjič objavili. Predlagana je bila samo ena lista, za katero so glasovali vsi navzoče delegati.

Glavni odbor in nadzorstvo sta se konstituirala sledeče:

Izvršilni odbor:

Predsednik: Detela Oton, veleposestnik v Predvoru; podpredsednika: dr. Kovačič Stanko, posestnik v Mariboru in Soršak Anton, združnični ravnatelj v Ljubljani; člani: Deu Ivan, pos. v Mokronogu, Hočevar Franc, pos. Struge; Mravljie Milan, nar. posl., Ljubljana; Petovar Lovro, pos., Ivanjkovci; Senica Vilko, pos., Žalec; Urek Ivan, pos., Globoko.

Ostali člani glavnega odbora so: Avšec Anton pos., Gotna vas; Ažman Ivan, pos., Hraše; Babnik Valentin, pos., Glinca; Bajuk Martin, pos., Božjakovo; Benedik Franc, pos., Dolenja vas; Glaser Joško, pos., Kapela; dr. Goljar Srečko, Ljubljana; Grad Ivan, pos., Beričevo; Janhar Valentin, pos., Žeje; Karničnik Gašper, pos., Sv. Lovrenc na Pohorju; Kūhar Štefan, pos., Puncenci; Koman Albin, pos. in posl., Vižmarje; Košan Ivan, pos., Družmirje; Kristan Franc, pos., Selo; Križnič Alojz, pos., Slov. Konjice; Mastnak Franc, pos., Šedina; Modic Jakob, pos., Brest; Pucelj Ivan, pos. in senator, Velike Lašče; Rautar Joso, sreski živinozdr., Kamnik; Šparl Franjo, pos., Jarenina; Urek Anton, pos., Št. Janž na Drav. polju; Verbič Josip, pos. in župan, Vrhnika; Zdolšek Anton pos., Hotunje.

Nadzorni odbor: Ing. agr. Teržan Jože, Ruše; Meden Anton, pos. in župan, Begunje pri Cerknici; Hlade Jože, pos., Sv. Križ nad Mariborom; Rus Ivan, pos., Grosuplje; Sancin Ivo, kmet. nač. v p., Ljubljana; dr. Spiller - Muys, agr. kom. v p., Ljubljana; Trupej Franc, pos. Sevnica.

VABILA

k letnim zborom podružnic Kmetijske družbe v Ljubljani, r. z. z o. z.

Spored:

1. Čitanje pravilnika, zlasti § 2., 3., 6., 7., 8., 9. in 10.

2. Slučajnosti.

V nedeljo, 21. junija 1936.:

Adlešiči, po jutranji sv. maši v občinski pisarni v Adlešičih; Gornja Radgona, ob 10. uri v gostilni Franca Talanya; Loški potok, ob 15. uri v osnovni šoli;

v nedeljo, 28. junija 1936.:

Češnjica v Bohinju, ob 13. uri pri načelniku; Črnomelj, ob 1/2 10. uri v dvorani hotela „Lack-

ner“; Sevnica pri Trebnjem, ob 15. uri pri Antonu Novaku, Račje selo 14.

† Prof. Evgen Jarc.

Dne 6. junija t. l. je preminul eden najpopularnjših mož v Ljubljani, prof. Evgen Jarc, bivši ljubljanski podžupan in urednik „Kronike“ v 57. letu starosti. Rodil se je v Novem mestu. Po dovršitvi srednje in visoke šole, je poučeval dolgo let kot profesor na raznih srednjih šolah. Veliko se je udeleževal v politiki. L. 1910. je postal državni poslanec za Belo Krajino. Po vojni se je posvetil popolnoma politiki, zlasti pri oblastnem

† Prof. Evgen Jarc.

odboru. Z izredno vneto se je bavil z gospodarskimi vprašanji. Bil je podpredsednik Kmetijske družbe od l. 1921. do l. 1928. Kot član KD je pa pripadal od l. 1915. semkaj. Ko je postal ljubljanski podžupan, je njegovo delovanje pri družbi prenehalo, a kljub temu se je zanimal za vsa kmetijska vprašanja tudi v novem položaju. Kmetijska družba ga bo ohranila kot svojega dolgoletnega člana in agilnega podpredsednika v trajnem spominu.

Ing. Jože Skubic.

V nedeljo, 17. maja t. l. se je smrtno ponesrečil v Ljubljani ing. Jože Skubic, viš. ban. pristav in referent za sadjarstvo. Pokojnik se je rodil l. 1901. v Gornji Slivnici pri Grosupljem. Dovršil je gimnazijo in nato visoko šolo za poljedelstvo v Zagrebu. Prvotno je bil nastavljen pri kmetijskem ministrstvu, nakar je postal profesor na tedanji srednji šoli za vinogradništvo in sadjarstvo v Mariboru.

Za časa oblastne samouprave je nekaj časa poučeval tudi na kmetijski šoli na Grmu, potem mu je bil poverjen referat za sadjarstvo in kmetijsko šolstvo. V tej lastnosti je prišel tudi na banovinsko službo, kjer se je z veliko vnemo in razumevanjem lotil svojega poklica. Posebno skrb je posvečal razčiščenju vprašanja izbiri pravih sort za naše kraje. Bil je tudi l. 1931. pri nameravani združitvi strokovnih listov s „Kmetovalcem“ sourednik za sadjarstvo, v katerem svojstvu je de-

† Ing. Jože Skubic.

loval do svoje odpustitve iz banovinske službe. Njegovi številni članki in notice so bili izredno poljudno in poučno spisani. Obvladal je stroko in jezik popolnoma. Sodeloval je kot referent tudi pri SVD v odboru ter bil marljiv sotrudnik „Sadjarja in vrtnarja“. Bodí mu lahka domača gruda, ki jo je tako ljubil! Slovenski sadjarji se ga bomo trajno in z največjim spoštovanjem spominjali.

Franc Hočevár.

Pred nedavnim je praznoval v krogu svoje družine 60letniko rojstva eden izmed najzaslužnejših kmetov na Dolenjskem, daleč naokoli znan za drugar in gospodarski organizator g. Franc Hočevár, posestnik v Strugah.

Jubilant si je pridobil s svojim mirnim in simpatičnim nastopom tekom dolgih let kot vesten, priden in marljiv javen delavec, zlasti za kočevski okraj z ustanavljanjem živinorejskih in selekcijskih zadrug nevenljivih zaslug. Da se ponaša danes skoraj vsa Dolenjska z najlepšo montafonsko plemensko živino v vsej državi, gre zasluga v največji meri g. Hočevarju. Njegovo udejstvo-

vanje pa se ni omejilo samo na živinorejske in selekcijske zadruge, marveč ga najdemo kot funkcionarja skoraj pri vseh domačih važnejših ustanovah. Samo pri Kmetijski družbi deluje že 17 let in velja danes za enega najstarejših članov glavnega odbora. Kot priznan dober gospodar deluje pri tamošnji kmetijski podružnici nad 25 let, pri hranilnici v Strugah pa nad 30 let. Že kot 24letnega kmetškega fanta ga vidimo v občinskem odboru in krajevnem šolskem svetu, kjer se udejstvuje že nad 35 let; med tem časom je bil štiri leta tudi župan. Dasi je županoval v silno težkih časih, je

Franc Hočevár.

storil za občane mnogo koristnega in dobrega. Šola v Strugah, ena najlepših v kočevskem okraju, je v pretežni večini njegov trud in njegovo delo, da ne omenjamo njegovega ogromnega in požrtvovalnega dela pri obnovi Strug po strašni povodnji, ki je pred leti prizadejala tamošnje prebivalstvo.

Gospodu Hočevarju najiskrenejše čestitamo k njegovi 60letnici! Vsemogočni naj ga ohrani zdravega in čilega še mnogo let.

Kmetijsko-šolski vestnik.

Na bonovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto celoletne šole 15. septembra 1936. Sprejme se 30 učencev. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje, kolekovane s 5 Din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 15. avgusta 1936. Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šol-

sko spričevalo, spričevalo o npravnosti pri onih prosilci, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev, odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezno izjavo staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa da povrnejo zavodu prejeta podporo iz javnih sredstev. Navesti je tudi točen naslov in zadnjo pošto. Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Oskrbnina znaša od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Taki prosilci naj zaprosijo za podporo še pristojni sreski kmetijski odbor ter naj predložijo prošnji za sprejem v kmetijsko šolo izkazilo o višini prispevka kmetijskega odbora. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni učenci absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku.

Banovinska kmetijska šola sv. Jurij pri Celju prične 15. septembra novo šolsko leto 1936./37., ki bo trajalo 11 $\frac{1}{2}$ meseca. Prošnje za sprejem, naslovljene na upravo šole, je vpslati do 1. avgusta. Prošnji, kolekovani s 5 Din, je priložiti: domovnico, krstni list, npravnstveno in zadnje šolsko spričevalo ter obvezo staršev, kolekovano z 2 Din, da bodo krili stroške šolanja, v kolikor nanje odpadejo. Oni, ki žele banovinsko podporo, naj prilože uradno potrdilo davčne uprave o višini davkov in velikosti posestva. Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, dovolj razviti, najmanj 16, največ 25 let stari. V svoji prošnji se

morajo obvezati, da bodo natančno izpolnjevali svoje dolžnosti in se podredili zavodovim predpisom. Oskrbovalnina znaša mesečno 300 Din. K tej prispeva kr. banska uprava za vsakega gojenca primeren znesek, odmerjen po gospodarskem stanju staršev. Sprejeti bodo le kmetijski sinovi, za katere se predvideva, da bodo ostali na kmetijah kot bodoči gospodarji. Zato bo kr. banska uprava od onih, ki potem stopijo v službe, zahtevala povrnitev dovoljenih podpor. Starši, oziroma varuhi sprejetih gojencev, se morajo torej pisмено obvezati, da bodo v tem primeru vrnil banovinski prispevek.

Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra t. l. Šola je dvoletna ter ima internat za 60 gojencev in 58 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami in potrebnimi gospodarskimi objekti. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša od 25 do največ 300 Din. Prošnje za sprejem (kolek 5 Din) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 15. julija t. l. ter priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o npravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja. Pridni sinovi manj premožnih posestnikov, ki reflektirajo na znižanje mesečne vzdrževalnine in žele banovinsko štipendijo ali štipendijo sreskega kmetijskega odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Taki prosilci naj zaprosijo istočasno za primerno štipendijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru. Podrobnejša pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

VNOVČEVALEC

15. junija 1936.

Zdravilna zelišča.

(Dalje.)

Češminovega lubja smo izvozili preko 15.000 kg. Ker smo pazili na kakovost, bo brezdvomno večje povpraševanje po našem blagu. Prej se je, izvažalo češminovo lubje v zelo slabem, nečistem stanju, mešano s palčnim in zemljo. Nabiranje je koristno že zaradi škodljive rje, ki se razvija na češminju.

Črni trn. Od tega blaga smo dosedaj nakupovali cvet. L. 1934. smo prodali komaj par kg; sedaj je veliko povpraševanje po tem blagu. Jagode smo poskusili izvažati že l. 1934., pa tedaj ni bilo zanimanja, ker so na trgu osvajale bolj jagode črnega trna iz Južne Amerike. Poskušnja v tvornicah je pokazala, da naše jagode po kakovosti ne zaostajajo, le drobnejše so, ter je bila prodaja l. 1935. že mnogo bolj uspešna. V naši banovini l. 1935. ni veliko

rodil, ali na jugu ga je bilo zelo veliko. Iz naše države smo izvozili 50.000 kg lepega blaga.

Poprove mete je na trgu dovolj. Gojiti bi se jo izplačalo že za domačo uporabo, ker jo porabimo v državi letno preko 40.000 kg. Če bi pa omejili uvoz ekstrakta, bi bilo še večje količine mogoče pokupiti.

Šipak. Ta se je pred leti izvažal v Ameriko, kjer so ga kupovali kod zdravilno zelišče. Pozneje so kuhali žganje, sedaj je zaradi ustavitve prohibicije to izostalo, pa ga moramo vsled tega predelavati in čistiti ter tako prodajati.

Fižolove luščine. Tudi za to smo dobili mnogo interesentov, le škoda, da ni bilo mogoče nakupiti večje količine.

Omelja smo zadnje leto izvozili preko 6000 kg v Nemčijo. Iz tega delajo čaj in gre na trg pod imenom MISTEL TEE.

Lisičnjaka potrebujemo za domače lekarne preko 2000 kg letno. Kg lepega čistega blaga stane v tujini 150 Din.

Ržene rožičke bi bilo potrebno gojiti, ker rednim potom se jih dobi zelo malo, letno kakih 500 kg, potrebuje se jih pa preko 20.000 kg samo doma.

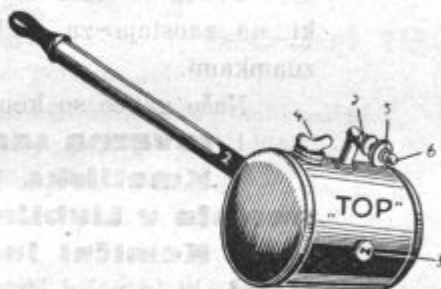
Za bodoče leto je priporočati nabiranje sledečih zdravilnih zelišč, za katere bo brezdomno dobiti vsak čas kupca, če bodo zelišča pravilno nabrana.

Arnika je dobro znana domača zdravilna roža, ki jo je dobiti v skoro vseh višje ležečih krajih. Nabirajo se cvetne

glavice tedaj, ko je v najlepšem cvetju in se jih lepo posuši, da ohranijo ognjeno-rdečo barvo. Pozneje, ko odcvete, se nabirajo tudi korenine, katere morajo biti lepo očiščene in oprane. Tedaj, ko se puli korenine, se lahko obtrgajo tudi listi, kateri se tudi lahko vnovčijo. Posušiti se jih mora v senci, da ohranijo lepo zeleno barvo. (Dalje prih.)

Ročna vrtna škropilnica „Top“.

Domače podjetje „Kovina“ v Mariboru je pričelo izdelovati zelo praktične ročne škropilnice pod imenom „Top“, kakor jo vidimo na sliki 44. Te škropilnice so zelo priročne za posestnike malih vrtov, ki prav dobro služijo pri zatiranju raznih glivičnih bolezni in škodljivcev na sadnem drev-

Slika 44.

ju, povrtini in cvetlicah. Kmetijska družba ima v zalogi tudi to ročno škropilnico in stane 175 Din. Zanimanci si jih lahko ogledajo med poslovnimi urami v blagovnem oddelku KD, brezobvezno za nakup.

Povprečne tržne cene na trgih v Ljubljani in Mariboru.*

Žitni in drugi pridelki.	Ljubljana		Maribor		Cene v dinarjih, teža v kg	Ljubljana		Maribor		Cene v dinarjih, teža v kg	Ljubljana		Maribor	
	od	do	od	do		od	do	od	do		od	do	od	do
Pšenica	—	1'75	1'40	2'—	teleta žive teže	5'—	6'—	3'—	4'50	Trda drva, m ³	80'—	100'—	90'—	100'—
rž	—	1'65	1'20	2'—	„ mrtve teže	—	—	—	—	mehka drva, m ³	70'—	75'—	60'—	80'—
ječmen	1'75	—	1'40	2'50	Prasičl.					Sadje.				
oves	1'70	—	1'50	2'—	5-9 ted. stari, kom.	—	—	60'—	120'—	Jabolka	—	—	4'—	6'—
proso	1'50	—	1'40	2'50	3-4 mesecev „	—	—	150'—	210'—	hruške	—	—	—	—
koruza (nova)	—	1'45	1'50	1'75	5-7 „	—	—	215	325'—	česnje, suhe	6'—	10'—	10'—	12'—
ajda	—	1'45	—	—	debeli prasičl., živi	—	—	5'50	7'—	orehi celi	8'—	—	8'—	10'—
fižol, ribničar	3'50	—	1'50	3'—	„ „ zaklani	—	—	7'50	9'—	brezkve (domače)	4'—	8'—	8'—	10'—
fižol prepeličar	—	3'60	—	—	Perutnina in jajca.					črešnje	24'—	82'—	26'—	28'—
domači	—	—	1'50	3'—	Piščanci, zaklani kg	25'—	28'—	17'—	20'—	orehi luščeni	—	—	—	—
krompir, stari	—	1'—	0'75	1'—	kokoši, zaklane	30'—	22'—	15'—	—	grodje	—	10'—	—	—
laneno seme	4'—	—	6'—	9'—	pulardi, zaklani	—	—	—	—	suhe hruške	—	—	—	—
konoplja	—	—	6'—	8'—	purani, kom.	—	—	30'—	40'—	Razno.				
čebula	—	4'—	2'50	3'—	gosi, kom.	—	—	30'—	45'—	Zelje v glavah kom.	4'—	3'—	—	6'—
česenj	—	10'—	10	12	race, kom.	—	—	10'—	22'—	„ kislo	3'50	3'50	—	4'—
krompir, novi	4'—	—	—	—	jajca la, kom.	20'—	—	10'—	22'—	suhe gobe	—	—	30'—	40'—
Seno in stama.					jajca, konzervir.	—	0'60	—	0'75	leča	4'50	10'—	—	—
Seno sladko	0'65	0'75	0'35	0'45	Mleko, maslo, sir in med.					kis navadni	—	—	2'—	3'—
„ kislo	—	—	0'45	0'50	Mleko (I)	3'—	2'25	1'95	3'—	„ vinski	—	6'—	3'—	7'50
slama pšenič.	0'35	—	0'30	0'35	ametana sladka (I)	—	—	16'—	20'—	marmelada	—	—	16'—	30'—
detelja	—	—	0'30	0'35	čajno maslo	—	28'—	24'—	30'—	pekmes	12'—	—	8'—	10'—
Govoje živina.					sarovo maslo	22'—	24'—	16'—	22'—	vosek	—	—	40'—	—
Voi I. žive teže	3'50	4'25	3'—	3'75	polementalski sir	—	22'—	25'—	—	tešniki luščeni	—	—	28'—	36'—
„ II. „	3'50	4'—	2'75	3'—	sirček domači	—	6'—	6'—	8'—	sadjevec	—	—	3'—	4'—
„ plem. „	3'—	3'50	3'—	3'30	med (ajdov)	15'—	—	16'—	—	meso goveje Ia.	8'—	10'—	8'—	10'—
krave, debele,	3'—	4'—	2'50	3'—	med (cvetlični)	—	18'—	—	21'—	teletina Ia.	6'—	8'—	6'—	8'—
žive /če	3'—	4'—	2'50	3'—						teletina II.	12'—	14'—	8'—	10'—
krave klobasa-	—	—	—	—						„ II.	10'—	12'—	6'—	8'—
rice, žive teže	2'—	3'—	1'30	2'—						svinjina Ia.	14'—	16'—	10'—	14'—
										„ II.	10'—	12'—	8'—	12'—

* Cene kmetijskim pridelkom na deželi so razmerno nižje.

Kupujte domače blago!

Modra galica „Solnce“

Sporočamo vsem cenjenim odjemalcem, da smo ure-
dili novo moderno tovarno za izdelovanje modre galice
(bakrenega sulfata), ki jo pridelujemo v tolikih količinah,
da moremo zadostiti vsakemu povpraševanju po njej.

Naša modra galica se bo prodajala pod znamko
„SOLNCE“ in bo imela zaščitno znamko: vinski list z
grozdom in hmeljski list s hmeljskim sadežem.

Galica iz naše tovarne je prvovrsten, čist izdelek,
ki ne zaostaja za najboljšimi svetovnimi in domačimi
znamkami.

Našo galico so kemično preizkusili in analizirali:

1. **tovarna sama**, ki je našla čistoče 99·67 %;
2. **Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani**, ki je našla čistoče 99·77 %;
3. **Kemični inštitut Univerze v Ljubljani**, ki je našel čistoče 99·98 %.

Na podlagi teh analitičnih ugotovitev jamčimo čistočo
galice od najmanje 99·5 %, medtem ko zahtevajo zakonski
predpisi za promet z modro galico samo 98 %, in je torej
naša galica mnogo boljša, kakor to zahteva od nje zakon.

Nihče vsled tega ne more imeti nobenih predsodkov,
češ, da naša modra galica, ki se bo prodajala pod znamko
„Solnce“, ne bi v polni meri odgovarjala vsem zahtevam
ki se nanjo stavlajo.

Naša galica je mnogo cenejša kot inozemsko blago,
je pa v kakovosti naša galica boljša. Vsled tega ni nobe-
nega razloga za konzervativno zadržanje proti prvovrstne-
mu domačemu izdelku.

Metalno akcionarsko društvo
Ljubljana

V zalogi pri:

Kmetijski družbi v Ljubljani

**In njenih skladiščih: Maribor, Celje, Konjice, Murska
Sobota, Novo mesto in pri kmetijskih podružnicah.**

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50

(v lastnem poslojju).

Telefon: 3781 — 3782 — 3783 — 3784 — 3785.

|| Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo. Safe-deposits itd.

Oglas

Vai si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

**Mestna hranilnica ljubljanska
v Ljubljani**

Nova nahrbtna trtna in drevesna škropilnica

„Jubila 2“ Model 1934

z lijakastim gornjim delom

in prevozna škropilnica na visoki pritisk

„Vindex“

medeninast kotel ca. 75 l
15–20 atmos. pritiska, za
regulirati do 10 m višine

so najbolj zmožne škropilnice na svetu

V zalogi pri:

Kmetijski družbi v Ljubljani
in njenih skladiščih

Redno brizganje: vesela trgatev

Kupujte modro galico, katera
se izdeluje pod stalno državno
kontrollo:

MODRA GALICA
„ZORKA“

V zalogi pri Kmet. družbi v Ljubljani in njenih skladiščih.

Kužni katar sramnice

in kužno zvrženje pri kravah škoduje tudi mlečnosti. Odvračevalno sredstvo: **„Bissulin“**. Dobi se samo na živinozdravniški recept. Najmanjši tvorniški omot 25 svečic. Nepokvarljivo, brez duha, nestrupeno.

H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: „LYKOS“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Najuspešnejše sredstvo za rejo
domače živine je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev, in omastitev domače, posebno klayne živine. — Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevila zahvalna pisma

Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din

Lekarna TRNKOCZY
LJUBLJANA, Mestni trg 4 (Zraven Rotovža)

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan. tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni poštežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIC-ZANKL

tovarne olja, lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

J. BLASNIKA NASL.

Univerzitetna tiskarna

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA
ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE
VREČICE ZA SEMENA

LJUBLJANA, BREG 10-12

Najstarejši grafični zavod Jugoslavije
Izvršuje vse tiskovine najceneje in najsolidneje
USTANOVLJENA LETA 1828

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. **Jamstvo za vse vloge** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. **Posojila** daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **Oskrbuje:** Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje. **Preskrbuje:** Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. **Blagajniške ure:** Ob delavnikih od 8—12 1/2 in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Telefon 2847.

Brzjavljavi: „Kmetijski dom“.

Rač. pošt. hran. št. 14.257.

Žiro račun: Narodna banka

Podružnici v

Kamniku in Mariboru

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d. Celje in Hrastnik

proizvaja in dobavlja sledeča umetna gnojila:

kostni superfosfat KMF 19%

rudninski superfosfat

16% in 18%

fosfatno žilindro 6-10-18%

nadalje ima tovarna stalno na zalogi:

mešana gnojila KAS

(kaliamonsuperfosfat)

kalijevo sol 40% za gnojenje

čilski soliter 16% za gnojenje

vse vrste gnojil se prodajajo po najnižjih dnevni cenah.

Vprašanja in naročila: na Tovarno kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d. ali na filijalno tovarno v Celju. V zalogi pri Kmetijski družbi v Ljubljani in njenih skladiščih.

Odgovorni urednik: Pr. Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. Tisk J. Blasnika nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odgovoren L. Mikuš.